

Bruksela, 18 czerwca 2019 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalne numery
referencyjne:
2018/0358(NLE)
2018/0359(NLE)

5929/19
ADD 2

WTO 33
SERVICES 6
FDI 2
COASI 9

NOTA DO PUNKTU I/A

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Decyzja Rady w sprawie podpisania, w imieniu Unii, Umowy o ochronie inwestycji między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Socjalistyczną Republiką Wietnamu, z drugiej strony – Przyjęcie Decyzja Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii, Umowy o ochronie inwestycji między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Socjalistyczną Republiką Wietnamu, z drugiej strony – Wniosek o wydanie zgody przez Parlament Europejski

Jednostronne oświadczenie Królestwa Belgii dotyczące decyzji Rady w sprawie podpisania, w imieniu UE, Umowy o ochronie inwestycji między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Socjalistyczną Republiką Wietnamu, z drugiej strony

Belgia z zadowoleniem przyjmuje podpisanie Umowy o ochronie inwestycji między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Socjalistyczną Republiką Wietnamu, z drugiej strony.

Belgia potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz trwającej reformy rozstrzygania sporów inwestycyjnych. Jest ona krokiem w kierunku ustanowienia wielostronnego trybunału inwestycyjnego, który stanie się instytucją prawną odpowiedzialną za rozstrzyganie sporów między inwestorami a państwami. Belgia nadal wspiera obecne wysiłki Komisji w tym zakresie.

Belgia uważa, że opinia Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie zgodności systemu sądów ds. inwestycji (ICS) z traktatami UE (opinia 1/17) przyczyniła się do dalszego doprecyzowania ram prawnych, zgodnie z którym można taki system ustanowić i toruje drogę dalszym pracom.

Belgia podkreśla, że – jak potwierdził Trybunał Sprawiedliwości w swojej opinii 1/17 – umowa o ochronie inwestycji z Wietnamem potwierdza przysługujące stronom prawo do wprowadzania regulacji na swoim terytorium w celu osiągnięcia uzasadnionych celów polityki, takich jak ochrona zdrowia publicznego, bezpieczeństwo, ochrona środowiska, moralność publiczna, ochrona społeczna i ochrona konsumentów oraz promowanie i ochrona różnorodności kulturowej. Sam fakt wprowadzania przez stronę regulacji, w tym poprzez zmianę jej przepisów, w sposób mający niekorzystny wpływ na inwestycję lub niezgodny z oczekiwaniami inwestora, w tym jego oczekiwaniami dotyczącymi zysków, nie stanowi naruszenia obowiązku na podstawie niniejszej umowy. Ponadto właściwość przewidywanych trybunałów do deklarowania naruszeń obowiązków przewidzianych w umowie nie może być interpretowana w sposób, który uniemożliwia stronie przyjęcie i stosowanie środków niezbędnych do ochrony bezpieczeństwa publicznego lub moralności publicznej bądź utrzymania porządku publicznego lub ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, wyłącznie z zastrzeżeniem, że środki takie nie są stosowane w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między stronami, przy panowaniu podobnych warunków, lub ukrytego ograniczenia w handlu między stronami. Ponadto uprawnienia dyskrecyjne trybunału systemu sądów ds. inwestycji i trybunału apelacyjnego nie umożliwiają im kwestionowania poziomu ochrony interesu publicznego określonego przez Unię w wyniku procesu demokratycznego.

Belgia z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie Komisji w sprawie ochrony inwestycji i systemu sądów ds. inwestycji (ICS) w ramach umowy o ochronie inwestycji między UE a Wietnamem. Belgia jest zdania, że oświadczenie to odnosi się do interpretacji umowy o ochronie inwestycji z Wietnamem w świetle postanowień dotyczących interpretacji traktatu zawartych w art. 31 i 32 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów.

Belgia podkreśla znaczenie toczącej się wielostronnej debaty na temat poszanowania praw człowieka i zobowiązań międzynarodowych przez korporacje wielonarodowe, zorganizowanej przez otwartą międzyrządową grupę roboczą ds. respektowania praw człowieka przez korporacje transnarodowe i inne przedsiębiorstwa. Nadal opowiada się za większym zaangażowaniem Europy w proces negocjacji. Postuluje również na rzecz bardziej integracyjnej i konsensualnej metody negocjacji.

* * *

**Oświadczenie Komisji w sprawie ochrony inwestycji i systemu sądów ds. inwestycji (ICS)
w ramach umowy o ochronie inwestycji między UE a Wietnamem**

Umowa o ochronie inwestycji między UE a Wietnamem jest kolejnym krokiem na drodze do zreformowanego podejścia do polityki ochrony inwestycji i rozstrzygania sporów ustanowionego w kompleksowej umowie gospodarczo-handlowej między UE a Kanadą (CETA), obok Wspólnego instrumentu interpretacyjnego i oświadczenia nr 36 złożonego w momencie podpisania tej umowy.

Umowa z Wietnamem jako taka zawiera wszystkie ulepszenia zawarte w CETA i wymienione w dodatkowych instrumentach, które – jak uznał Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej – mają na celu zapewnienie skutecznego dalszego wykonywania prawa Unii Europejskiej i jej państw członkowskich do wprowadzania regulacji. W szczególności umowa o ochronie inwestycji między UE a Wietnamem zawiera gwarancje, które Trybunał Sprawiedliwości w opinii 1/17 uznał za niezbędne do zapewnienia, aby trybunały ustanowione na mocy umowy nie kwestionowały wyborów dokonanych w sposób demokratyczny na terytorium danej Strony, dotyczących między innymi poziomu ochrony porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego, ochrony moralności publicznej, ochrony zdrowia i życia ludzi i zwierząt, ochrony bezpieczeństwa żywności, ochrony roślin i środowiska, dobrostanu w pracy, bezpieczeństwa produktów, ochrony konsumentów, jak również praw podstawowych.¹

¹ Opinia 1/17 Trybunału Sprawiedliwości z dnia 30 kwietnia 2019 r., pkt 147 – 161.

Podobnie jak CETA umowa z Wietnamem przewiduje system sądów ds. inwestycji oraz docelowo wielostronny trybunał inwestycyjny. Umowa zawiera także postanowienia zapewniające pełną przejrzystość postępowań (w tym przedkładanych informacji i przesłuchań) oraz umożliwiające zainteresowanym stronom przekazywanie trybunałowi informacji (*amicus curiae*).

Tak jak w przypadku CETA i umowy o ochronie inwestycji między UE a Singapurem, umowa z Wietnamem stanowi ważny etap transformacji międzynarodowej polityki inwestycyjnej poprzez zastąpienie dwustronnych umów inwestycyjnych państw członkowskich zreformowanym podejściem unijnym i perspektywą ustanowienia wielostronnego trybunału inwestycyjnego.

Podobnie jak CETA i umowa o ochronie inwestycji między UE a Singapurem, umowa o ochronie inwestycji między UE a Wietnamem opiera się na podstawowych wartościach UE i uwzględnia je w swojej treści. W umowie potwierdzono zobowiązania zawarte w Karcie Narodów Zjednoczonych oraz w Powszechnej deklaracji praw człowieka. Potwierdzono również zobowiązania dotyczące zrównoważonego rozwoju i przejrzystości, które zostały uzgodnione w umowie o wolnym handlu między UE a Wietnamem. Obejmuje to promowanie wielostronnych umów i norm w obszarze środowiska i prawa pracy w strategiach i w ustawodawstwie poszczególnych państw. W umowie o ochronie inwestycji zapewniono ochronę wyłącznie w przypadku inwestycji realizowanych zgodnie z ustawodawstwem krajowym, w tym zobowiązaniami dotyczącymi ochrony środowiska i prawa pracy przy jednoczesnym poszanowaniu praw człowieka.

W ramach umowy potwierdzono również zobowiązania do promowania odpowiedzialnej postawy przedsiębiorstw za pośrednictwem takich instrumentów jak Wytyczne Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) dla przedsiębiorstw wielonarodowych, inicjatywa ONZ Global Compact oraz Trójstronna deklaracja zasad dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej MOP. Zobowiązaniom tym towarzyszy konkretne zaangażowanie UE w terenie – m.in. poprzez realizację projektu „Odpowiedzialne łańcuchy dostaw w Azji” (wspólna inicjatywa UE, MOP i OECD, której głównym celem jest wzmocnienie poszanowania praw człowieka, norm pracy i norm środowiskowych przez przedsiębiorstwa wykorzystujące łańcuchy dostaw w Azji oraz dostosowanie ich praktyk do norm międzynarodowych). Projekt obejmuje sześć krajów azjatyckich, w tym Wietnam.

Ponadto Komisja odnotowuje dyskusje na temat odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej i obowiązków inwestorów, które są prowadzone na różnych forach międzynarodowych, w tym na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych i OECD. Unia Europejska przyjęła wiodącą rolę w zapewnieniu odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej i poszanowania praw człowieka na szczeblu międzynarodowym. Komisja będzie w dalszym ciągu promować wiodącą rolę Unii Europejskiej, jednocześnie analizując, w jaki sposób reagować na toczące się dyskusje i nadawać im kształt .
